
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2007 Rhif 2386 (W.197) (Cy.88)

TIROEDD COMIN, CYMRU

Gorchymyn Deddf Tiroedd Comin 2006 (Cychwyn Rhif 1, Darpariaethau Trosiannol ac Arbedion) (Cymru) 2007

Wedi'i wneud - - -

11 Awst 2007

Mae Gweinidogion Cymru yn gwneud y Gorchymyn a ganlyn drwy arfer y pwerau a roddwyd i'r awdurdod cenedlaethol priodol(1) gan adrannau 56(1) a 59(1) o Ddeddf Tiroedd Comin 2006(2):

Enwi, dehongli a chymhwyso

1.—(1) Enw'r Gorchymyn hwn yw Gorchymyn Deddf Tiroedd Comin 2006 (Cychwyn Rhif 1, Darpariaethau Trosiannol ac Arbedion) (Cymru) 2007.

(2) Yn y Gorchymyn hwn —

ystyr “Deddf 1965” (“*the 1965 Act*”) yw Deddf Cofrestru Tiroedd Comin 1965;(3);

ystyr “Ddeddf 2006” (“*the 2006 Act*”) yw Deddf Tiroedd Comin 2006;

(3) Mae'r Gorchymyn hwn yn gymwys o ran Cymru.

Darpariaethau sy'n dod i rym at ddibenion penodol

2.—(1) Mae darpariaethau Deddf 2006 a osodir ym mharagraff (2) yn dod i rym ar y diwrnod ar ôl y diwrnod y mae'r Gorchymyn hwn yn cael ei wneud i'r graddau y maent yn rhoi pwer, neu'n gosod dyletswydd, ar Weinidogion Cymru—

(a) i wneud rheoliadau, neu i wneud darpariaeth drwyddynt;

(b) i roi canllawiau neu gyfarwyddiadau; neu

(c) i wneud darpariaeth parthed arfer unrhyw bwer o'r fath neu parthed cyflawni dyletswydd o'r fath.

(2) Y darpariaethau y cyfeirir atynt ym mharagraff (1) yw—

adran 3(5);

adran 6(4);

(1) *Gweler* adran 61(1) o Ddeddf 2006 am ystyr “awdurdod cenedlaethol priodol” (“appropriate national authority”), y mae ei swyddogaethau bellach arferadwy, o ran Cymru, gan Weinidogion Cymru yn rhinwedd adran 162 o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (c. 32) a pharagraff 30 o Atodlen 11 iddi.

(2) 2006 p.26.

(3) 1965 p.64.

adran 7(4);
 adran 8(1) a (2);
 adran 11(5) a (6);
 adran 12(a);
 adran 13(1)(a);
 adran 14;
 adran 17(3) a (10);
 adran 19(6);
 adran 20(2) a (3);
 adran 21(2) a (3);
 adrannau 22 i 25;
 adran 29(1) a (6);
 adran 31(6)(a);
 adran 39(6);
 adran 40;
 adran 42(4);
 adrannau 43 a 44;
 adran 50(1) a (4) i (6);
 paragraffau 2(2)(d) a (3), 3(2)(e) a (3), 4(6), 5(3), 6(3), 7(3), 8(3), 9(4) a 10 o Atodlen 2; a
 paragraffau 2(1), (5) a (6), 4, 5 ac 8(2) a (3) o Atodlen 3.

Darpariaethau sy'n dod i rym ar 6 Medi 2007

3. Mae'r darpariaethau a ganlyn o Ddeddf 2006 yn dod i rym ar 6 Medi 2007—
- (a) adran 4 (awdurdodau cofrestru tiroedd comin);
 - (b) adran 5 (tir y mae Rhan 1 yn gymwys iddo);
 - (c) adran 15 (cofrestru meysydd tref neu bentref);
 - (ch) adran 23 (trosiannol), i'r graddau y mae yn rhoi ei effaith i baragraff (i) o'r erthygl hon;
 - (d) adran 24 (ceisiadau etc.) i'r graddau nad yw'n cael ei dwyn i rym gan erthygl 2 o'r Gorchymyn hwn;
 - (dd) adran 44 (materion atodol), i'r graddau y mae yn rhoi ei effaith i baragraff (j) o'r erthygl hon;
 - (e) adran 45 (pwerau awdurdodau lleol dros dir nas hawlwyd);
 - (f) adran 47 (cau tir gan y perchennig);
 - (ff) adran 49 (hysbysiad cau tir);
 - (g) adran 51 (mynediad i gerbydau);
 - (ng) adran 52 (mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol), i'r graddau y mae yn rhoi ei effaith i baragraff (l) o'r erthygl hon;
 - (h) adran 53 (diddymiadau), i'r graddau y mae yn rhoi eu heffaith i baragraffau (ll) i (o) o'r erthygl hon;
 - (i) yn Atodlen 3 (cofrestru: darpariaeth drosiannol), paragraff 9;
 - (j) yn Atodlen 4 (gwaith: materion atodol), paragraff 6;

- (l) yn Atodlen 5 (mân ddiwygiadau a diwygiadau canlyniadol)
 - (i) paragraff 4,
 - (ii) is-baragraff (a) o baragraff 6, a
 - (iii) is-baragraff (5) o baragraff 7 ac is-baragraff (1) o'r paragraff hwnnw i'r graddau y mae yn ymwneud ag ef;
- (ll) yn Rhan 1 o Atodlen 6 (diddymiadau yn ymwneud â chofrestru), y cofnodion sy'n ymwneud ag—
 - (i) Deddf Cofrestru Tiroedd Comin 1965 i'r graddau y mae'n diddymu adrannau 8, 9 a 13(a) a (b)(4) o Ddeddf 1965,
 - (ii) adran 189(1) a (2) o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972(5),
 - (iii) paragraff 10(6) o Atodlen 8 i Ddeddf Llywodraeth Leol 1985(6),
 - (iv) adran 8 o Ddeddf Tiroedd Comin Dartmoor 1985(7),
 - (v) Deddf Tiroedd Comin (Cywiro Cofrestrau) 1989(8),
 - (vi) adrannau 46(1) a 98 o Ddeddf Cefn Gwlad a Hawliau Tramwy 2000(9), a
 - (vii) adran 33(1) o Ddeddf Tiroedd Comin Greenham a Crookham 2002(10);
- (m) yn Rhan 2 o Atodlen 6 (diddymiadau yn ymwneud â gwaith), y cofnodion yn ymwneud ag
 - (i) adran 21 o Ddeddf y Tiroedd Comin Metropolitanaidd 1866(11),
 - (ii) adran 30 o Ddeddf Tiroedd Comin 1876(12),
 - (iii) adran 21 o Ddeddf Tiroedd Comin 1899 (13), a
 - (iv) Atodlen 7 i Ddeddf Prynu Gorfodol 1965(14);
- (n) yn Rhan 3 o Atodlen 6 (diddymiadau yn ymwneud â chau tir gan y perchennog a chau tir), y cofnodion yn ymwneud â
 - (i) Deddf Tiroedd Comin 1285(15),
 - (ii) adran 31 o Ddeddf Tiroedd Comin 1876, a
 - (iii) Deddf Diwygio Cyfraith Tiroedd Comin 1893(16); ac
- (o) Rhan 5 o Atodlen 6 (diddymiadau yn ymwneud â mynediad i gerbydau).

Darpariaethau trosiannol ac arbedion

4.—(1) Pan fo awdurdod cofrestru tiroedd comin yn caniatáu cais o dan adran 15 o Ddeddf 2006 i gofrestru tir fel maes tref neu bentref cyn bod adran 1 o Ddeddf 2006 wedi dod i rym mewn perthynas â'r man lle lleolir y tir—

- (4) 1965 p.64; diwygiwyd adran 8 gan Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 (p.70), adran 189(2) a chan Ddeddf Cofrestru Tir 2002 (p.9), Atodlen 11, paragraff 7(1) a (2); diwygiwyd adran 9 gan Ddeddf Cofrestru Tir 2000, Atodlen 11, paragraff 7(1) a (3); diwygiwyd adran 13 gan Ddeddf Cyfraith Eiddo 1969 (p.59), Atodlen 2, Rhan I.
- (5) 1972 p.70.
- (6) 1985 p.51.
- (7) 1985 p.xxxvii.
- (8) 1989 p.18
- (9) 2000 p.37.
- (10) 2002 p.i.
- (11) 1866 p.122.
- (12) 1876 p.56; diwygiwyd adran 30 gan Ddeddf Gweinyddu Cyfiawnder (Apelau) 1934 (p.40), yr Atodlen, Rhan I a chan Ddeddf Diwygio'r Cyfansoddiad 2005 (p.4), Atodlen 11, Rhan 4, paragraff 13.
- (13) 1899 p.30; diwygiwyd adran 21 gan Ddeddf Adolygu Cyfraith Statud 1908 (p.49).
- (14) 1965 p.56.
- (15) 13 Edw 1 p.46.
- (16) 1893 p.57.

- (a) rhaid i'r awdurdod cofrestru gofrestru'r tir yn y gofrestr o feysydd trefi neu bentrefi sy'n cael ei chadw ar gyfer y man hwnnw dan Ddeddf 1965; a
 - (b) hyd nes y daw adran 1 o Ddeddf 2006 i rym mewn perthynas â'r man hwnnw, mae Deddf 1965 yn gymwys mewn perthynas â'r cofrestru megis petai wedi'i wneud yn unol ag adran 13(b) o Ddeddf 1965.
- (2) O ran unrhyw ardal o Gymru—
- (a) mae cyfeiriadau yn adran 24 o Ddeddf 2006, ac mewn rheoliadau a wnaed o dan yr adran honno, at gofrestru tiroedd comin neu neu feysydd trefi neu bentrefi, i'w cymryd, hyd nes y daw adran 1 o Ddeddf 2006 i rym o ran yr ardal honno, fel cyfeiriadau at gofrestr o'r fath a gedwir o dan Ddeddf 1965; a
 - (b) mae adran 13(b) o Ddeddf 1965, a rheoliadau a wnaed oddi tani(17), yn parhau i gael eu heffaith hyd nes y daw'r canlynol i rym—
 - (i) adran 6 o Ddeddf 2006 o ran yr ardal honno, i'r graddau y maent yn ymwneud â thir sy'n dod yn dir comin ac eithrio yn rhinwedd unrhyw offeryn a wnaed o dan ddeddfiad neu'n unol â deddfiad, a
 - (ii) adran 14 o Ddeddf 2006 o ran yr ardal honno, i'r graddau y maent yn ymwneud â thir sy'n dod yn dir comin neu'n faes tref neu bentref yn rhinwedd unrhyw offeryn a wnaed o dan ddeddfiad neu'n unol â deddfiad.
- (3) Pan fo—
- (a) cais yn cael ei wneud cyn 6 Medi 2007 i awdurdod cofrestru, yn unol ag adran 13(b) o Ddeddf 1965, i ddiwygio'r gofrestr o feysydd trefi neu bentrefi o ganlyniad i fod tir wedi dod yn faes tref neu bentref, a
 - (b) nad yw'r awdurdod cofrestru yn dyfarnu ar y cais cyn y dyddiad hwnnw,
- rhaid i'r awdurdod cofrestru barhau i ymwneud â'r cais ar 6 Medi 2007 ac ar ôl hynny megis pe na bai adran 13(b) o Ddeddf 1965 wedi'i diddymu.
- (4) O ran unrhyw ardal o Gymru, mae'r cyfeiriad yn adran 45(1) o Ddeddf 2006 at dir sydd wedi'i gofrestru fel tir comin neu faes tref neu bentref i'w ddarllen, hyd nes daw adran 1 o Ddeddf 2006 i rym o ran yr ardal honno, fel petai yn gyfeiriad at fod tir wedi'i gofrestru felly o dan Ddeddf 1965.
- (5) Pan fo Comisiynydd Tiroedd Comin, cyn 6 Medi 2007, yn rhoi cyfarwyddyd o dan adran 8(2) neu (3) o Ddeddf 1965 i awdurdod cofrestru gofrestru person fel perchennog tir, ond nad yw'r awdurdod cofrestru yn cydymffurfio â'r cyfarwyddyd cyn y dyddiad hwnnw-
- (a) mae'r cyfarwyddyd yn parhau i fod yn effeithiol ar 6 Medi 2007 ac ar ôl hynny er gwaethaf diddymiad adran 8(2) a (3) o Ddeddf 1965; a
 - (b) os mai'r cyfarwyddyd yw i awdurdod lleol gael ei gofrestru fel perchennog y tir, pan wneir y cofrestriad, bydd adran 8(4) o Ddeddf 1965 yn gymwys megis pe na bai wedi cael ei diddymu.
- (6) O ran unrhyw ardal o Gymru, mae adran 13(a) o Ddeddf 1965, a rheoliadau a wnaed oddi tani(18), yn parhau i gael eu heffaith, hyd nes daw adran 14 o Ddeddf 2006 i rym o ran yr ardal honno, i'r graddau y maent yn ymwneud â thir sy'n peidio â bod yn dir comin neu'n faes tref neu bentref yn rhinwedd unrhyw offeryn a wnaed o dan ddeddfiad neu'n unol â deddfiad.
- (7) Os, o ran unrhyw dir ac eithrio tir y cyfeirir ato ym mharagraff (6),—

(17) Mae rheoliad 28 o Reoliadau Cofrestru Tiroedd Comin (Cyffredinol) 1966 (O.S. 1966/1471) fel y'i diwygiwyd gan O.S. 1969/1843 (mae yna offerynnau diwygio eraill, ond nid oes unrhyw un yn berthnasol), a Rheoliadau Cofrestru Tiroedd Comin (Tir Newydd) 1969 (O.S. 1969/1843) wedi'u gwneud o dan adran 13(b).

(18) Mae rheoliad 27 o Reoliadau Cofrestru Tiroedd Comin (Cyffredinol) 1966 (O.S. 1966/1471), fel y'i diwygiwyd gan O.S. 1968/658, yn gwneud darpariaeth o dan adran 13(a) o Ddeddf 1965.

- (a) oes cais yn cael ei wneud cyn 6 Medi 2007 i awdurdod cofrestru, yn unol â rheoliadau o dan adran 13(a) o Ddeddf 1965, i dir gael ei dynnu oddi ar y gofrestr o ganlyniad i fod y tir hwnnw wedi peidio â bod yn dir comin neu'n faes tref neu bentref; a
- (b) nad yw'r awdurdod cofrestru yn dyfarnu ar y cais cyn y dyddiad hwnnw,
- rhaid i'r awdurdod cofrestru barhau i ymwneud â'r cais ar 6 Medi 2007 ac ar ôl hynny megis pe na bai adran 13(a) o Ddeddf 1965 wedi'i diddymu.

11 Awst 2007

Jane Davidson
Y Gweinidog dros yr Amgylchedd,
Cynaliadwyedd a Thai, un o Weinidogion Cymru

Statws This is the original version (as it was originally made). Dim ond ar ei ffurf wreiddiol y mae'r eitem hon o ddeddfwriaeth ar gael ar hyn o bryd.

EXPLANATORY NOTE

(Nid yw'r nodyn hwn yn rhan o'r Gorchymyn)

Mae'r Gorchymyn hwn yn cychwyn darpariaethau penodol o Ddeddf Tiroedd Comin 2006 ("y Ddeddf") o ran Cymru.

Mae erthygl 2 o'r Gorchymyn hwn yn dod â nifer o ddarpariaethau i rym ar y diwrnod ar ôl y diwrnod y mae'r Gorchymyn hwn yn cael ei wneud gyda'r bwriad cyfyngedig o alluogi Gweinidogion Cymru i roi canllawiau neu gyfarwyddiadau ac i wneud rheoliadau, neu i wneud darpariaeth drwy reoliadau.

Mae erthygl 3 o'r Gorchymyn hwn yn dod â'r darpariaethau o Ddeddf 2006 a nodir yn yr erthygl honno i rym ar 6 Medi 2007.

Mae erthygl 4 o'r Gorchymyn hwn yn cynnwys darpariaethau trosiannol ac arbedion yn ymwneud â'r darpariaethau y daethpwyd â hwy i rym gan erthygl 3 o'r Gorchymyn hwn.

Ymhlith pethau eraill, mae'r Gorchymyn hwn yn dod ag adran 15 o Ddeddf 2006 i rym, sy'n gwneud darpariaeth newydd ynghylch cofrestru tir yng Nghymru fel maes tref neu bentref, ac sy'n cynnwys darpariaethau trosiannol ac arbedion—

- (a) sy'n ei gwneud yn ofynnol, nes bod adran 1 o Ddeddf 2006 yn dod i rym o ran y man perthnasol, i faes a gofrestrwyd o dan adran 15 o Ddeddf 2006 gael ei gofnodi yn y cofrestrau a gedwir o dan Ddeddf Cofrestru Tiroedd Comin 1965 ("Deddf 1965");
- (b) sy'n sicrhau bod y darpariaethau presennol ar gyfer cofrestru meysydd a thiroedd comin newydd o dan adran 13(b) o Ddeddf 1965 yn aros mewn grym mewn achosion penodol (megis ar gyfnewid tir sy'n ganlyniad i orchymyn prynu gorfodol); ac
- (c) sy'n cadw unrhyw gais i gofrestru maes a wnaed o dan Ddeddf 1965 cyn 6 Medi 2007, fel bod rhaid pennu ceisiadau o'r fath o dan Ddeddf 1965.

Gellir cael gwybodaeth bellach ar y darpariaethau y daw'r Gorchymyn hwn â hwy i rym yn y Nodiadau Esboniadol i'r Ddeddf Tiroedd Comin 2006, yn www.opsi.gov.uk.